

12
5

ТРАВЕНЬ
1965

Додатковий
ВИХОВАННЯ

Немеркнучий у віках подвиг народу	Стор. 1
Г. Риженко — Фізіологічна оцінка різних варіантів режиму занять у підготовчій групі	4

**До підсумків обговорення проекту
«Програми виховання в дитячому садку»**

Е. Вільчковський — Фізичне виховання	8
О. Жильцова — Про логопедичну роботу в підготовчій групі	11

Відмінники дошкільної справи

К. Земляк — Знайомтесь: Олександра Андріївна!	14
---	----

З досвіду

Р. Буга — Виховання організованості і культурної поведінки у старших дошкільників	16
З. Горопчонова, Ф. Грінберг — Святкування дня народження	19
Н. Чередниченко — Спортивні розваги та ігри влітку	24
Рухливі ігри та спортивні розваги	28

Сторінка для дітей

Я. Пікайзен — День Перемоги	33
Кремлівські зорі (Сл. В. Болдиревої, муз. Т. Шутенко)	33
Т. Волгіна — З днем народження (муз. А. Філіпенка)	34
В. Скоморовський — Вишня	38

Природа навколо нас

Н. Постнікова — Догляд за рослинами на городі дитячого садка	39
--	----

Бесіди і консультації

Л. Воробйова — Про кадри колгоспних дошкільних закладів	42
---	----

Критика і бібліографія

П. Запаренко — Щасливий автор	44
В. Дрозд — Благородна тема	45

Педагогічне життя

Н. Махова — Тематична виставка в Москві	46
Т. Лозовська — Слово про матір	47

Редакційна колегія:

Д. О. Дорохова, Н. О. Красіна, Н. Ю. Переверзева, Є. К. Сухенко, Г. І. Сушан
(головний редактор), П. С. Ходченко, Т. І. Цвєлих, П. Р. Чамата, М. Є. Шевченко.

Журнал «Дошкольное воспитание»

(на українском языке)

Техредактор *О. О. Чала.*

Коректор *Л. К. Василенко.*

Адреса редакції: Київ, 53, Ю. Коцюбинського, 5. Тел. Б 1-08-35, дод. 3-12.

БФ 02639. Замовлення К-87. Тираж 33400. Друк. арк. 3, умовн. арк. 4,1, обл.-видавн. арк. 5. Формат паперу 70×108¹/₁₆. Підписано до друку 26.IV. 1965 р.

Київська обласна друкарня, вул. Леніна, 19.

на полудень пиріг, завідуюча і вихователі дарують іменинникам книжки, листівки.

Вважаємо, що проведення таких днів у дитячому садку згуртовує дітей, формує дружний, хороший дитячий колектив, виховує повагу до

товариша, бажання бути хорошим, гідним похвали вихователя, батьків.

Ф. ГРІНБЕРГ,
вихователька дитячого садка № 29
м. Львова

Спортивні розваги та ігри влітку

Н. ЧЕРЕДНИЧЕНКО,

вихователька підготовчої групи дитячого садка № 46 м. Дніпропетровська

У нашому дитячому садку є всі умови для фізичного виховання дітей: окремий зал, велика озеленена ділянка, необхідне фізичне обладнання тощо.

Заняття гімнастикою і рухливими іграми, ранкова гімнастика під музику міцно ввійшли в систему роботи по фізичному вихованню. Але ми прийшли до висновку, що цього не досить для повноцінного фізичного розвитку дітей. На педагогічній раді обговорили питання про організацію у весняно-літній період спортивних розваг та ігор і вирішили підготувати необхідний інвентар: велосипеди, машини, ящик з піском для стрибків, встановити гойдалки, качалки, сітки-корзинки для м'ячів. Виділили місце для спортивних розваг — рівний майданчик з добре утрамбованою землею (його поливають кілька разів на день, щоб не було куряви). Для їзди на велосипедах, машинах, кочення обручів у нас є велика асфальтована доріжка, довжиною 50 м і шириною 3 м. Ця доріжка закінчується асфальтованим майданчиком перед будинком дитячого садка.

З настанням теплих днів вся робота по фізичному вихованню переноситься на ділянку.

Велику увагу ми приділили іграм з м'ячем, тому що використання його тільки на заняттях не дає належного ефекту.

Раніше діти, особливо хлопчики, тільки били м'яч ногами. Після того ж, як почали організовувати різні ігри з м'ячем, використання його стало цікавим і різноманітним. Ми старалися викликати у дітей бажан-

ня гратися м'ячем, показували цікаві ігри, вчили кидати м'яч, ловити його, перекидати один одному, передавати, кидати в ціль, прокотити між предметами, перекидати через сітку, кидати в сітку-корзину, як у грі в баскетбол.

Для гри в «баскетбол» прибили дві сітки на стіні на висоті 1,5 м. На відстані двох метрів від сітки провели лінію. Діти вишикувані в дві колонки. Перед початком гри пояснили і показали, як тримати м'яч руками, обхоплюючи його пальцями, як кидати одночасно обома руками від грудей. Звернули їх увагу на положення ніг: трохи розставлені і зігнуті в колінах.

Виграшем вважається попадання м'яча в корзину.

Звичайно, не всі могли зразу влучити м'ячем в сітку-корзину, але ми їх хвалили за вдалі кидки, переконували, що коли вони ще трохи поправляються, то будуть кидати зовсім добре. У дітей було велике бажання навчитися влучати в корзину.

У цій грі розвивалися м'язи, око-мір, вміння влучати в ціль. Діти любили цю гру, самі брали м'ячі і починали гратися, стежили за тим, щоб ніхто не порушував правил: кидати з накресленої лінії, за влучення — очко. Ми стежили за правильним кидком, вчили, багато разів показували. Коли діти навчилися грати в цю гру, то у них виробилося вміння влучати і в іншу ціль.

Для вправ у метанні у нас є різні мішені з фанери, які зображують звірів. До них прикріплені дзвоники.

Діти, кидаючи м'яч, стараються влучити у дзвоник, щоб він задзвонив. Під час метання ми вчили їх, як робити хороший замах, кидати правою і лівою рукою, звертали увагу на правильне положення ніг.

Наші дівчатка кидали м'ячі гірше хлопчиків, але після того, як були введені такі ігри, вони з великим інтересом поставилися до цього і через деякий час навчилися так само добре кидати, як і хлопчики.

Дітям подобалося прокочувати м'яч між предметами. Ми брали великі кубики з будівельного матеріалу і розміщували їх у різних варіантах. Діти прокочували м'яч, намагаючись не зачепити кубики. Гра «Не зачепи предмет» вчила їх розмірювати силу поштовху: вони знали, що коли сильно відштовхнути м'яч, він зіб'є предмети. Багаторазове присідання і бігання за м'ячем у цій грі сприяло фізичному розвитку дітей.

Великий інтерес викликала у дітей гра «Школа м'яча», в якій виконуються різні рухи з м'ячем: кидати вгору, ловити м'яч обома руками, вдарити об землю, об стінку, дати йому відскочити від стіни і впасти на землю, потім впіймати його, відбити м'яч кілька разів, впіймати правою і лівою рукою, кинути через голову, дати йому відскочити, а потім впіймати його.

Діти самі вибирали певні рухи і грали невеличкими групами, старанно стежили за виконанням правил, за черговістю. Іноді вони ускладнювали гру, придумували нові рухи.

Крім м'ячів, дітям давали обручі, показуючи, як ними гратися, як котити по доріжці, штовхаючи паличкою (якщо обруч металевий) або рукою. Організовували сюжетні і спортивні ігри з обручами. Добре проходила гра «Бездомний горобець». Проводили спортивні ігри з обручами. Позначивши старт і фініш смужками, подавали команду — і діти котили обручі по доріжці. Виграв той, хто першим прибігав до фінішу, жодного разу не впустивши обруч. Ці ігри поступово ускладнювали: ставили на доріжці різні предмети, і діти повинні були прокотити обруч між ними, не зачепивши їх.

Хто влучить? (На дачі дитячого садка тресту «Антрацит» Луганської області).

Наприкінці літа вони навчилися вправно котити обруч, крутити його на одному місці, виконувати з ним різні вправи.

Весною і влітку діти, особливо дівчатка, люблять стрибати через скакалку. Хлопчики вважали скакалку дівчачим заняттям. Нам хотілося, щоб вони теж навчилися стрибати через скакалку, тому що це розвиває координацію рухів, ритмічність, легкість, вміння відірватися від землі, вдосконалює стрибок.

Ми звернули увагу хлопчиків на те, як дівчатка легко стрибають, вміють перестрибувати скакалку на обох ногах, на одній, бігають з нею наввипередки. Підкреслювали, що для того, щоб так стрибати, потрібна спритність. Потім провели змагання: хто швидше пробіжить з скакалкою до накресленої лінії. І тут хлопчики переконалися, що бігти з скакалкою не так просто, як їм здавалося: дівчатка вийшли переможцями.

Після цих змагань хлопчики вирішили навчитися добре стрибати з скакалкою. Допомогали їм дівчатка, що сприяло дружбі між ними. Тепер часто можна було бачити, як хлопчики беруть скакалки і організують разом з дівчатками ігри.

Як тут, так і в інших спортивних іграх та розвагах уважно стежили за тим, щоб діти не перевтомлювалися. Для більш слабких обмежували навантаження, поступово і обережно збільшували його.

Ми старалися вдосконалювати основні рухи, не пропускали для цього нагоди і на прогулянках. Наприклад, ми йдемо по ділянці, перед нами лежить колода. Пропонуємо дітям пройти по ній, називаючи це переправою через річку. Діти йдуть, зберігаючи рівновагу. В своїх іграх вони часто ходять по колоді, називаючи її мостом через річку, провалля.

На прогулянках за межами дитячого садка, в парку використовуємо пеньки, ямки, ручаї, невеликі гірки для вправлення дітей в бігові, стрибках, рівноазі, сплигуванні. Тут важлива роль прикладу вихователя. Побачивши, що вихователь сплигнув з пенька, діти наслідують його, перестрибнув через невеличкий ручай — і діти вслід за ним.

Найбільше подобаються дошкільникам змагання між командами. Розподіляємо дітей на дві команди, які виконують різні вправи за завданням: влучити в ціль, раніше добігти до іграшки і першим принести її, знайти захований предмет, швидко зібрати каштани, картоплю або «посадити овочі», підкинути м'яч і впіймати його, не впустивши на землю, перелізти через перешкоди, пролізти під дугу і не зачепити дзвіночок і т. д.

Від кожної команди виділяються діти, які виконують одне завдання. Виграє той, хто виконав завдання правильно і раніше за товариша з іншої команди. Він одержує прапорець. Підсумки підводили по кількості набраних прапорців.

Такі змагання допомагали переверити, як діти оволоділи основними рухами, і були цікавими для дітей.

В літніх спортивних розвагах велике місце ми відвели навчанню дітей їзди на велосипеді. Щоб викликати бажання навчитися їздити на велосипеді, провели екскурсію до місця тренувань велосипедистів. Діти з великою увагою стежили за тим, як велосипедисти їздять. Звер-

тали їх увагу на те, що спортсмени сильні, спритні, легко і швидко їдуть на своїх машинах. Довідалися у тренера, коли і де будуть змагання велосипедистів.

У день змагань ми з дітьми прийшли на площу ім. Горького. Тут діти з великим інтересом спостерігали за ходом змагань, раділи успіхам переможців.

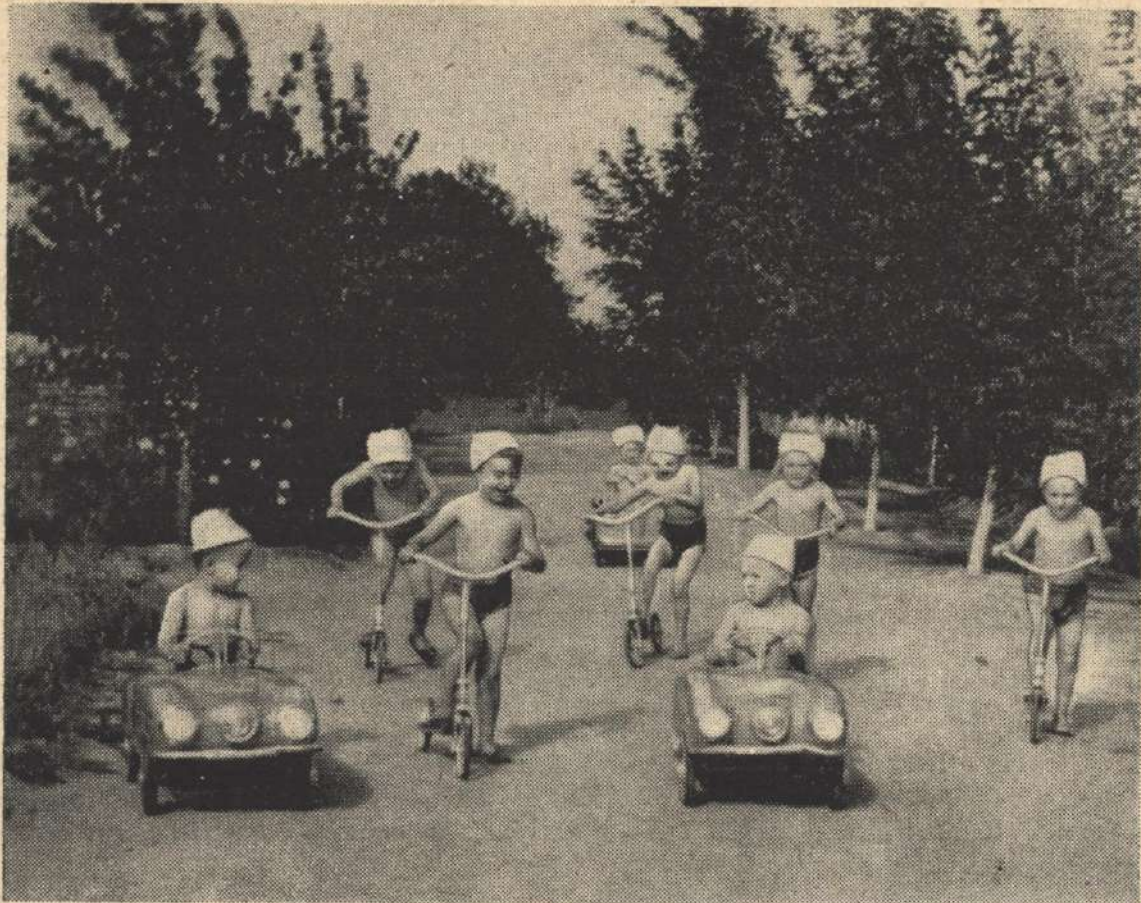
Коли інтерес до їзди на велосипеді був викликаний, запросили маму Володі, майстра спорту, тренера дитячої спортивної школи, показати, як треба сідати на велосипед, як їхати. Показати могли й ми самі, але нам хотілося, щоб діти побачили показ справжньої спортсменки. Показ пройшов дуже добре. Всім захотілося сісти на велосипед і поїхати, але ми спочатку запропонували навчитися водити його, ставити, повертати руль, а потім перейшли до показу посадки на велосипед.

Діти навчилися сідати і трохи їхати по доріжці. Ми тримали велосипед за сідло і перший час підтримували за руль. Коли діти почали впевнено обертати педалі, міцно тримати руль, впевнено їхати, ми намагалися непомітно відпустити сідло, але йшли поряд, стежачи за тим, щоб дитина не впала; це надавало їй впевненості в собі.

Коли діти оволоділи їздою по прямій доріжці, почали вчити їх поворотів, притримували за сідло, допомагали зберегти рівновагу при повороті. Скоро діти навчилися їздити вільно і швидко.

Їзду на велосипеді проводили на прогулянках три-чотири рази на тиждень. Кожна дитина каталася 5—7 хвилин. Встановили черговість катання, визначили кількість кругів, уточнили правила їзди на велосипедній доріжці: їхати по правому боці, один за одним, не обганяти, зустрівши кого-небудь на доріжці — об'їхати.

Коли діти навчилися добре їздити, провели змагання, до яких заздалегідь готувалися. Учасників було розподілено на дві команди. По доріжці їхало двоє дітей, по одному від кожної команди. Той, хто приходив першим, одержував очко-прапорець. Команда, у якої більше прапорців,

Спортивне змагання. (На дачі дитячого садка тресту «Антрацит» Луганської області).

була переможцем. Відмічали, хто з дітей першим приходив до фінішу, нагороджуючи їх іграшками, виготовленими всією групою.

Діти, які спочатку були глядачами, теж ставали учасниками, таким чином всі брали участь у спортивних розвагах.

Ізда на велосипеді захоплювала дітей, і ми використовували це з виховною метою. Підкреслювали, що кататися на велосипеді буде той, хто старається добре зробити гімнастику, виконати вправу на занятті. Ізда на велосипеді допомогла нам виховати такі позитивні якості, як сміливість, винахідливість, впевненість у своїх силах, бажання допомогти товаришу.

Наші вихованці фізично зміцніли. Так, раніше Володя був слабким хлопчиком, не міг координувати свої рухи, а коли навчився їздити на велосипеді, зміцнів, добре зберігає рівновагу, впевнений у своїх силах.

Света боялася навіть підійти до велосипеда, але поступово ми навчи-

ли її їздити на ньому. Тепер дівчинка добре їздить і з задоволенням бере участь у змаганнях.

Разом з лікарем ми завжди суворо стежили за тим, щоб діти не перетомлювалися.

Звертали увагу на те, щоб діти самі стежили за збереженням велосипедів. Виділили певне місце, куди вони завжди їх ставили і могли при бажанні взяти.

Крім велосипедів, у нас є машини. Ізда на машинах доступна дітям усіх вікових груп дитячого садка і дуже їм подобається.

Як їздити на машині, показати самі ми не могли, тому спочатку навчили їздити Сергійка, а потім він показував дітям, як треба попеременно натискувати на педалі, щоб машина їхала, як робити повороти. За два-три заняття діти навчилися їздити. Як і при їзді на велосипеді, тут були теж встановлені правила.

Коли діти навчилися добре їздити, на доріжці поставили світлофор і регулювальника. Граючись в гру «Ву-

личний рух», діти засвоювали правила вуличного руху: їхати можна тільки на зелене світло, червоне світло — заборона для всіх, переїжджали перехід (який був нарисований), коли на ньому нема пішоходів.

Влаштували змагання і на машинах. Для цього заздалегідь прикріплювали до них номери, перевіряли їх готовність. З радістю і хвилюванням чекали діти змагань. В цей день вони прийшли в формі: трусики і голуба теніска. Змагання пройшли весело. Переможців Вітю і Вову зустріли з квітами, як справжніх спортсменів.

На нашу думку, такі ігри-змагання викликають бажання займатися спортом.

Спортивні розваги впливали на ігри дітей. Вони часто гралися в ігри «Змагання велосипедистів», «Змагання водіїв» та інші, в яких були елементи спорту.

Багато радості і поживлення внесли спортивні розваги в життя дітей. З їх допомогою ми змогли успішніше здійснювати завдання по розвитку навичок основних рухів, виховувати у дітей самостійність, спритність, силу, цілеспрямованість, взаємодопомогу, створити дружній дитячий колектив.

Рухливі ігри та спортивні розваги

Літо вже на порозі. І кожний день треба максимально використати для зміцнення здоров'я дітей, їх загартовування, добитися, щоб він був сповнений радості, бо саме радість є незамінним оздоровлюючим фактором, що підсилює загальний життєвий тонус.

Літній період особливо сприятливий для роботи вихователя над розвитком рухів дітей.

Рухливість — невід'ємна риса здорової дитини. Під час рухів (особливо при ходьбі, бігу, стрибках, в яких беруть участь великі групи м'язів) не тільки активно діє кістково-м'язовий апарат, а й посилюється робота найважливіших органів — серця, легень, поліпшується дихання, кровообіг, обмін речовин.

Рухлива гра, спортивні розваги є одним з ефективних засобів розвитку рухів дітей, бо вони завжди знаходять у дитини живий і радісний відгук, готовність діяти.

Нижче наводимо ряд рухливих ігор та спортивних розваг для дітей 5—6 років.

Рухливі ігри

Ми веселі дошкільнята. Діти стають у коло. Одна дитина стає всередині, це — ловець. Інші ходять по колу, взявшись за руки, і проказують:

Ми, веселі дошкільнята,
Любим бігати й гуляти.
Ану, спробуй нас догнати!
Раз, два, три — лови!

З останнім словом «лови!» усі діти розбігаються по майданчику, а ловець ловить. Можна провести такий варіант гри. На протилежних кінцях майданчика накреслити по одній лінії. Ловець стає посередині. Діти стають у шеренгу на одному кінці майданчика і разом з вихователем кажуть:

Ми, веселі дошкільнята...

Після слова «лови!» діти перебігають на протилежний бік майданчика до другої лінії, їх ловить вибрана дитина — ловець. Діти знову повторюють слова і перебігають на попереднє місце. Після того як буде зловлено двоє-троє дітей, обирають нового ловця, і гра повторюється.

Переліт птахів. Вихователь умовляється з дітьми, що майданчик — це «море». «Пароплав» — парканчик. Діти — «пташки» перелітають через море (бігають у різних напрямках, наслідуючи рухи пташок). На звук «у-у-у!», що означає завивання бурі, пташки швидко сідають на пароплав (визають на гімнастичну стінку, заввишки 2 м). Коли буря стихне, пташки вилітають (діти злазять із своїх місць і знову починають бігати по майданчику). Гра повторюється.

Виручай! Діти стоять у колі обличчям до середини. Двоє з них, яких перед цим вибрали, виходять з кола: одна дитина тікає, друга її доганяє (біг по зовнішній стороні кола). Дитина, яку тікає, може врятуватися, ставши попереду у кого-небудь з

дітей, що стоять у колі, й сказавши: «Виручай!» Та дитина, до якої звернулись, повинна тікати з кола і теж може стати попереду іншої. Коли ловець зловить дитину, вибирають іншу пару дітей — і гра продовжується.

Квач парами. Діти бігають по майданчику, а дитина-«квач» ловить їх. Якщо хто-небудь з дітей подасть руку другій дитині, яку доганяє «квач», і стане з нею в пару — «квач» перестає її ловити.

Паличка-стукалочка. Діти стають у коло. З допомогою лічилки обирають ведучого. Він стає біля стіни або біля дерева, закриває очі, і лічить до 10 (за домовленістю). Біля ведучого лежить паличка-стукалочка. Поки він лічить, інші діти ховаються.

Закінчивши лічити, ведучий стукає паличкою і говорить: «Паличка прийшла, нікого не знайшла». Поклавши паличку, йде шукати дітей. Знайшовши кого-небудь, ведучий біжить до палички, стукає нею по стіні (чи дереву) і кричить: «Паличка-стукалочка, знайшов Ніну!» (називає ту дитину, яку побачив).

Кожний з тих, що сховались, може вибрати слухний момент, щоб вибігти, взяти паличку і «виручитися», тобто стукнути паличкою і сказати: «Паличка-стукалочка, виручи мене!»

Коли знайдено всіх дітей, гра повторюється з новим ведучим: ним стає той, кого знайшли першим.

Гра з хусточкою. Посередині майданчика поставлено два стільчики спинками один до одного. На одному з них — квітка. Діти стоять у колі, одна дитина з хусточкою в руках стоїть біля квітки. На слова вихователя (дітей):

Галя по садочку ходила,
Хусточку біленьку загубила,
Ходить по садочку, блукає,
Хусточку біленьку шукає

діти йдуть по колу ліворуч; Галя ходить всередині кола біля квітки і на слово «загубила» залишає хустину на стільчику біля квітки, а сама переходить на другу сторону, до сидіння стільчика, удає, ніби шукає хустину. Потім сідає на стілець.

На слова:

Не журися, Галю-серденько,
Ми знайшли хустину біленьку,
У садочку, біля малини,
Під зеленим листом тернини

діти йдуть по колу праворуч і зупиняються. Одна дитина за знаком вихователя підходить до квітки, бере хустину і проказує:

Ти, Галю, хустину не шукай.
Хто знайшов, відгадай!

Якщо Галя відгадає голос дитини, вони міняються місцями. Гра повторюється.

Чий кращий вінок? Діти поділені на дві рівні групи. Кожна група стає у коло. На слова вихователя (дітей):

Візьмемось за руки,
Підемо на луки,
Там сплетем віночок,
Станемо в таночок

діти беруться за руки і йдуть по колу ліворуч. На останні слова зупиняються, піднімають руки вгору.

Вихователь в цей час проказує:

Чий найкращий вінок,
Той і піде у танок!

Діти швидко опускають руки на плечі своїм сусідам.

Вихователь відзначає, в якому колі діти швидко покладали руки на плечі і красиво сплели вінок (додержують рівенького кола). Діти з відзначеного кола танцюють під будь-яку пісню вихователя, а решта дітей їм плеще в долоні. Гра повторюється.

Хто перший? Діти поділяються на дві або чотири однакові колони. Посередині майданчика по накресленій лінії перед кожною колоною поставити вертикально по одному обручу. Проти обручів, на деякій відстані, покласти на стільчиках по два прапорці. На сигнал «раз!» перші діти з колон біжать до обручів, пролазять крізь них, поспішають до прапорців і піднімають їх. Вихователь відзначає дитину, яка першою підняла прапорці. Діти кладуть прапорці на місце і повертаються в кінець своєї колоні. На наступний сигнал «раз!» біжать другі діти з колон, потім треті, четверті і т. д. Гра закінчується, коли всі діти піднімуть прапорці. Виграє та колона, в якій більше дітей, що першими підняли прапорці.

Не переплутай! Дітей посадити на стільцях з одного боку майданчика перед накресленою лінією. Посередині майданчика покласти три килимових доріжки. На кінцях доріжок поставити дуги. За три-чотири кроки від них натягнуто шнур між двома стояками. На шнурі проти кожної дуги повішено дві стрічки. На лінію виходить перша група дітей. Їм дають завдання і застерігають, щоб вони не переплутали: проповзти по доріжці, підлізти під дугу, підбігти до натягнутого шнура, підстрибнути і стягнути обома руками стрічки.

Завдання другій групі: підлізти під натягнутий шнур (на висоті 60—50 см), пройти по дошці, піднятій на висоті 30—40 см, ні разу не ступивши ногою на землю; пробігти до стола, де лежать прапорці, підняти два прапорці визначеного кольору (два червоних або два зелених), помахати ними і покласти на місце.

Завдання третій групі: обруч прокотити під натягнутим шнуром або крізь дуги до наміченого місця. Потім підняти його вгору, подивитися на нього і повісити на гачок.

Спортивні розваги

Ізда на велосипеді. Діти дуже люблять цей вид спорту. Найкраще придбати для дошкільного закладу комбінований велосипед,

який можна використати для катання на трьох і на двох колесах. Сидіння його піднімається і опускається, що дає змогу пристосувати машину до зросту дитини.

Вихователь навчає дітей, як їздити: велосипед поставити з правого боку, тримати обома руками руль, самому йти трохи віддалік, щоб не чіплятися за педаль, руль повертати вправо, вліво, відповідно змінюючи напрям руху. Навчившись водити машину, діти вчать безпосередньо їзди: поставивши велосипед справа від себе, праву ногу занести через сідло і поставити на педаль. Потім сісти на велосипед і поставити на педаль ліву ногу. Педалі треба обертати, не відриваючи від них ноги, руль тримати вільно.

В перші дні, поки дитина не навчиться їздити спочатку по прямій, а потім з поворотами, вихователь тримає сидіння машини; згодом він приходить на допомогу тільки в разі потреби. Діти спочатку катаються 4—5 хвилин, а, оволодівши їздою, — 10—15 хвилин.

Кататися можна дозволяти тільки на визначених для цього доріжках, щоб нікого не збити з ніг.

Самокати. Їх можна придбати в магазині. Зроблені вони на гумовому ходу, рухаються легко й безшумно. Добирати їх треба за зростом дітей: ставши на самокат і тримаючись за руль, дитина не повинна згинати корпус.

Можна виготовити саморобний самокат: вузьку дерев'яну платформу встановлюють на трьох роликах (один попереду, два — позаду).

Навчання їзди на самокаті нескладне. Ставши однією ногою на платформу, дитина другою ногою відштовхується і, розігнавши таким чином самокат, ставить на платформу і другу ногу.

Ігри з м'ячем

Школа м'яча. Для гри дають невеликий м'яч, якого діти по-різному кидають і ловлять. Граються вони індивідуально, по двоє і невеликими групами в порядку черги.

Види рухів для дітей 5 років:

1. Підкинути м'яч вгору і зловити його двома руками. Підкинути м'яч вгору і, поки він перебуває в польоті, сплеснути в долоні перед собою.

2. Ударити м'ячем об землю і зловити його двома руками. Ударити м'ячем об землю і одразу сплеснути в долоні перед собою.

3. Стати обличчям до стіни на відстані двох-трьох кроків, ударити об неї м'ячем і зловити його двома руками. Ударити м'ячем об стіну і, поки він відстрибує, сплеснути в долоні перед собою.

4. Ударити м'ячем об стіну, дати йому впасти на землю і відскочити від неї, а потім вже зловити його.

5. Відбивати м'яч об землю до п'яти разів правою і лівою рукою.

Види рухів для дітей 6 років:

1. Кидати м'яч угору і ловити його двома руками.

2. Кидати м'яч об стіну і ловити його двома руками.

3. Ударити м'ячем об землю і ловити його то правою, то лівою рукою.

4. Кидати м'яч об стіну, дати йому впасти на землю і відскочити від неї, після чого ловити його двома руками.

Повторити вправу і ловити м'яч спочатку правою, потім лівою рукою.

5. Ударити м'ячем об землю, відбивати його кілька разів (5) і ловити спочатку правою, потім лівою рукою.

6. Кидати м'яч об стінку і ловити його спочатку правою, потім лівою рукою.

7. Кидати м'яч в стіну правою рукою, а ловити лівою, потім — навпаки.

8. Підкинути м'яч вгору і, не даючи йому впасти, 5 раз відбити правою рукою. Потім відбивати лівою рукою.

9. Ударити м'ячем об стіну 5 раз, відбити правою рукою до стіни, потім зловити цією ж рукою. Далі вправа повторюється лівою рукою.

10. Повернувшись до стіни спиною, кинути м'яч через голову до стіни, дати відстрибнути від неї, впасти на землю, а потім зловити двома руками.

Використати такі варіанти:

1. Підкидати м'яч двома руками вгору і, не сходячи з місця, ловити його. Повторити вправу, сплескуючи під час польоту м'яча в долоні перед собою, за спиною, по колінах. Під час польоту м'яча повернутися кругом, а потім зловити м'яч.

2. Ударити м'ячем об землю і зловити його. Повторити вправу з оплесками перед собою, за спиною.

Ударити м'ячем по 5 раз об землю правою або лівою рукою.

3. Ударити м'ячем об стінку і зловити його. Повторити вправу з кидком м'яча з-під руки, з-під ноги. Кидок робиться двома руками, однією рукою, із сплескуванням в долоні, з поворотом кругом.

Знайди м'яч. Учасники гри стають в коло близько один до одного, тримаючи руки за спиною. В середині кола — ведучий. За сигналом вихователя діти починають передавати один одному м'яч за спиною. Ведучий старається угадати, у кого м'яч, звертається то до одного, то до другого з словами «Руки!» Дитина повинна одразу простягнути обидві руки вперед. Той, у кого справді був м'яч або хто упустив його додолу, іде всередину кола, а його місце займає ведучий.

Дожени м'яч. Діти утворюють коло, стаючи одне від одного на відстані простягнутих в сторони рук. Ноги поставити трохи вужче від плечей. За допомогою лічилки обирають ведучого, який робить крок назад. Його місце в колі залишається вільним. Дитині, яка стоїть п'ятою справа від ведучого, дають великий м'яч.

Діти хором говорять: «Раз, два, три — біжи!» За цим сигналом діти починають передавати м'яч вправо по колу, а ведучий біжить у тому ж напрямку, стараючись добігти до свого місця раніше, ніж туди передадуть м'яч.

Гра повторюється — щоразу з новим ведучим.

Правила гри:

1. М'яча можна передавати тільки своєму сусіду.

2. Ведучому дозволяється бігти тільки після слова «біжи!»

3. Той, хто упустить м'яч додолу, сам піднімає його і передає сусіду.

М'яч ведучому. Учасники гри діляться на дві рівні підгрупи (по 5—6 чол. у кожній) і шикуються в колони. Відстань між колонами — 3—4 кроки. Перед ними проводять риску. На відстані трьох метрів від неї проводять другу риску, паралельну першій.

Обирають двох ведучих, які стають за другими лініями навпроти колон. За умовним сигналом обидва ведучі кидають м'ячі тим, хто стоїть попереду в їхніх колонах. Зловивши м'яч, дитина кидає його назад ведучому, а сама стає в кінці колони. Далі ведучий за сигналом кидає м'яч іншій дитині, яка тепер стоїть попереду колони, потім третій і т. д.

Виграє та колона, в якій діти менше разів упускали м'яч на землю.

Ігри з обручем

Прокоти обруч у ворота. 1. Для гри використовують кілька стояків або дуг. Їх ставлять на рівній доріжці ближче до одного її краю, неначе утворюючи тунель. Котячи обруч, діти перед самим «тунелем» сильним ударом руки спрямовують його в «тунель», далі біжать поза «тунелем» і підхоплюють обруч при виході з нього.

2. По доріжці або на майданчику встановлюють зигзагоподібно кольорові прапорці на підставках, відстань між ними 1,5—2 м. Діти повинні прокотити обруч по цій ламаній лінії, щоразу обходячи прапорець з його зовнішнього боку.

3. Прокочування обручів певним, заздалегідь обумовленим маршрутом. Для цього зробити з дітьми покажчики — стрілки з намальованими на них обручами або прапорці, на які наклеєно зображення обручів. Покажчики розміщуються в різних напрямках і на доріжках, і на майданчиках. Виграє той, хто, прокотивши обруч згідно з покажчиками, жодного разу не впустив його і не зіб'ється з встановленого маршруту.

4. Прокочування обручів з гірок і на гірки.

Ігри з скакалками

Хто швидше. Діти з скакалками в руках стають у шеренгу на одному боці майданчика або доріжки так, щоб не заважали одне одному. За 15—20 кроків від них проводять риску або протягують шнур з прапорцями.

За встановленим сигналом всі діти одночасно стрибають у напрямку до rischi. Хто раніше буде на ризиці, той виграє.

Стрибки через вірвовку. Двоє дітей беруть товсту вірвовку або шнур: один — за один кінець, другий — за інший. Повільно і рівномірно вони починають крутити її вбік дітей, що стоять, а ті по черзі стрибають через вірвовку, стараючись не торкнутись її. Той, хто торкнувся вірвовки, стає на місце одного з тих, хто тримає її. Проводячи цю гру, можна давати дітям певні завдання,

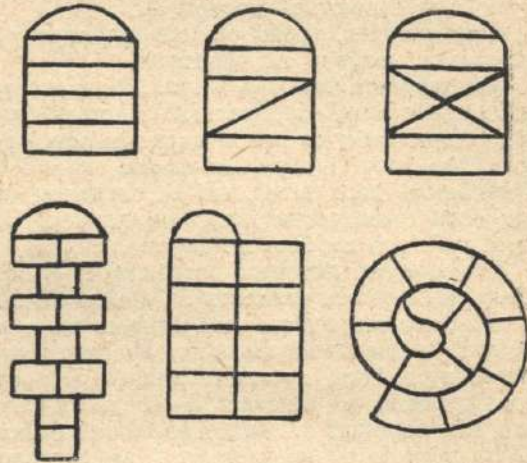
наприклад: «Хто без помилки перестрибне 5 (10) раз».

Біг із скакалкою. Учасники гри діляться на дві-три рівні групи і вишиковуються в кілька паралельних колон на відстані 4—5 кроків одна від одної. Діти, що стоять першими в колонах, тримають у руках скакалки. Перед колонами проводять риску. За 10 кроків від неї навпроти кожної колони ставлять стояк для стрибків.

За сигналом вихователя перші в колонах біжать, стрибаючи через скакалку, вперед, до стояка, оббігають його і повертаються назад. Далі вони передають скакалки тим, хто тепер стоїть першим у колоні, а самі ідуть в її кінець. Виграє той, хто раніше передасть скакалку товаришу. Гра триває доти, поки всі діти не повторять ці дії.

Класи

На рівному майданчику або асфальтованій доріжці крейдою (на асфальті) або паличкою (на землі) діти рисують так звані класи, тобто геометричні фігури певної конфігурації (див. рис.).

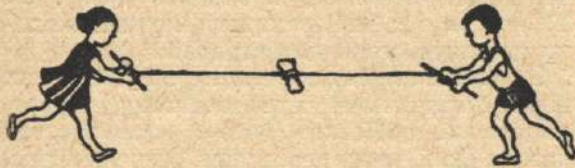
Принцип гри «в класи» один: діти кидають в них плоскі черепки або камінці і стрибають на одній або двох ногах.

У першому варіанті це робиться так. Дитина кидає камінець у перше відділення з правого боку і, якщо влучить у нього, то стрибає в цей «клас» на одній нозі. Зупиняється, ставши на обидві ноги, бере камінець і знову продовжує стрибати на одній нозі без зупинки у всі наступні «класи», стараючись не наступити на яку-небудь лінію. Вистрибнувши потім з останнього класу, вона знову кидає камінець, але вже у «другий клас». Далі робить стрибок на одній нозі у «перший клас», звідти — в «другий», зупиняється, бере камінець і продовжує стрибки в наступні «класи». Після цього дитина кидає камінець у третій, четвертий, п'ятий і т. д. «класи». На цьому закінчується тур гри.

Якщо дитина під час стрибка стане на лінію або не влучить камінцем у потрібний «клас», право кидати камінець надається іншому гравцю.

Варіант гри. Дитина кидає камінець також у порядку послідовності, починаючи з першого «класу» і закінчуючи останнім, але стрибки робить дещо по-іншому. В першій

два «класи» вона стрибає на одній нозі, а в третій і четвертий «класи» на обох ногах. Звідти в п'ятий «клас» стрибає знову на одній нозі і т. д. З останнім стрибком вона повертається і продовжує гру у зворотному порядку.

Ігри-атракціони

Хто раніше дійде до середини. Беруть дві короткі круглі палиці. До них прив'язують мотузку довжиною 8—10 м, середину якої позначають стрічкою. Гравці беруть палиці і відходять один від одного настільки, наскільки дозволяє довжина мотузки. За сигналом діти починають швидко обертати палиці обома руками і, намотуючи на них мотузку, просуваються вперед.

Щоб виграти, треба раніше від партнера намотати мотузку до середини.

Хто швидше намотає шнур. До двох стовпів, що стоять на невеликій відстані один від одного, або до рейок паркана прив'язують два тонкі шнури довжиною 10—15 м. Вибирають двох дітей, які за сигналом починають намотувати шнур на клубок. Виграє той, хто зробить це раніше.

Хто швидше перенесе предмети. З одного боку майданчика ставлять на невеликій відстані один від одного два стільці, на яких лежать в однаковій кількості предмети (кубики, пірамідки, хустинки тощо). Напроти цих стільців на відстані 8—10 м ставлять ще два порожні стільці. Двоє дітей стають біля стільців з предметами і за сигналом починають по одному переносити предмети на порожні стільці. Виграє той, хто перший перенесе всі предмети.

Не впусти кульку. Дитина повинна в лож-

ці донести кульку, не впустивши її, до певного місця. (Відстань 6—8 м).

Хто більше збере предметів. На підлозі розсипають дрібні предмети (шишки, іграшки, кубики та ін.). Вибирають двох-трьох дітей, яким зав'язують очі. У руки їм дають кошики. За сигналом вони збирають на підлозі предмети і складають їх кожен у свій кошик. За сигналом «закінчили» їм розв'язують очі, після чого лічать, хто скільки зібрав предметів. Виграє той, у кого предметів виявиться більше.

Воду в пляшку. Поставити пляшку з широкою шийкою на стіл. У неї треба вилити воду з склянки, якомога менше розливши її.

Горох у пляшку. Поставити пляшку з широкою шийкою на підлогу. Дати дітям по 10 горошинок. Стоячи біля пляшки, діти розтуляють кулак і випускають по одній горошині так, щоб вони потрапили в пляшку. Руку треба тримати на висоті грудей. У кого більше горошин потрапить у пляшку — той і виграє.

Будь спритним. Роблять два бар'єри (стояки для стрибків або забиті в землю два кілочки), між якими на висоті 60—70 см натягують мотузку. Один бар'єр знаходиться на відстані двох-трьох кроків від другого (100—120 см). На землю між ними кладуть яскраво пофарбований круг з фанери діаметром 30—40 см. Біля його країв, у двох протилежних точках, зроблено невеликі петельки з товстих ниток.

Двоє дітей беруть дві зовсім однакові вудочки і стають біля бар'єрів одне навпроти одного. Вудлища і волосіння цих вудочок коротші, ніж у справжніх. Гачки — з дроту. За сигналом кожен з гравців старається зачепити круг за петельку раніше від свого товариша.

Хто зробить швидше. Дві короткі круглі палиці прикріплюють до стіни, дерева горизонтально або вертикально. До них прив'язують одним вузлом по 10 вузьких стрічок однакової довжини.

За сигналом гравці повинні зав'язати банти на всіх десяти стрічках. Хто швидше зав'язав — той і виграє.

Використано: «Рухливі ігри дошкільників», М. К. Шейко, видавництво «Радянська школа» та «Спортивные развлечения и игры», Н. Г. Кожевникова, Учпедгиз.